

चुरे गाउँपालिकाको पन्ध्रौँ गाउँसभाको बैठकमा

२०८१ अषाढ १० गते सोमवार

पालिका उपाध्यक्ष धना देवी थापाले

प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक बर्ष २०८१/२०८२ को

बजेट बक्तव्य

चुरे गाउँपालिका

घरखेडा, कैलाली

churemun.gov.np

चुरे गाउँपालिका
गाउँसभा सचिवालय
घरखेडा, कैलाली

सभाध्यक्ष महोदय एवं गाउँसभा सदस्यज्यू

नेपाली जनताको सार्वभौम नागरिक अधिकार प्राप्तीका लागि दशकौं लामो संघर्ष र बलिदानबाट हाँसिल भएको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापना पश्चात गठन भएको यस गाउँपालिकाको दोस्रो उपाध्यक्षको हैसियतले विनियोजन विधेयक यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउदा खुसी लागेको छ।

यस महत्वपूर्ण अवसरमा मुलुकलाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको युगमा बदल्ने क्रममा जीवन उत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण महान सहिदहरु, राष्ट्र प्रति समर्पित समस्त दिवंगत योद्धा राजनितिज्ञ तथा आदरणीय नेतृत्व बर्ग प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु।

यस गाउँपालिकाको वार्षिक बजेट यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्नुपूर्व बजेटले सम्बोधन गर्न खोजेको विषय र क्षेत्र स्पष्ट पार्न यसको कार्यान्वयनशिलताको प्रत्याभुती दिन कार्यान्वयन योग्य तथा नतिजा उन्मुख बनाउन यस गाउँसभा समक्ष चुरे गाउँपालिकाको विनियोजन विधेयक, २०८१ का सिद्धान्त तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गरिएको छ।

बजेटका प्राथमिकता र सिद्धान्तहरु:

- यस सम्मानित सभाबाट यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम र चालु आर्थिक वर्षमा शुरु गरिएका नीति तथा कार्यक्रमहरुको निरन्तरतालाई पनि विनियोजन ऐन, २०८० को सिद्धान्त तथा प्राथमिकता तय गर्दा मुख्य आधारको रुपमा लिएको छु।
- आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेटले विद्यालय, वडा कार्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरुका अधुरा भवन तथा क्रमागत रुपमा संचालन भएका सडक आयोजनाहरुलाई केन्द्र भागमा राख्नुपर्नेछ। यसका निमित्त भौतिक पुर्वाधार तथा शैक्षिक क्षेत्रको गुणस्तर अभिवृद्धि हुने खालको कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ।

धना देवी थापा
उपाध्यक्ष

- देशमा आर्थिक संकट फैलिरहेको यस सन्दर्भमा गाउँपालिका भित्र रोजगारीको समस्या समाधान गर्न कृषि र पशुपालन तर्फ आकर्षित हुने खालका योजना तर्जुमामा बजेट केन्द्रित रहनेछ।
- यस गाउँपालिकामा कार्यरत विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरु सँग सहकार्य र समन्वय गरी शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु, भौतिक पूर्वाधार, खानेपानी तथा सरसफाई लगायतका क्षेत्रहरुमा लगानी अभिवृद्धि गर्नुपर्नेछ।
- गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोत कम हुनु र संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने बजेटको सिमा पनि घटेर आउनुले आगामी आर्थिक वर्षमा बजेट अपर्याप्त हुने निश्चित छ। यसका निमित्त बजेटले सक्दो रूपमा अनावश्यक खर्च कटौती गर्ने, नगरपालिकालाई प्राप्त हुन सक्ने करका दायराहरु फराकिलो पार्ने र आयका बैकल्पिक मार्ग पहिचान गर्ने तर्फ पनि केन्द्रित हुनुपर्ने देखिएको छ। यसका लागि करदाता शिक्षा संचालन गर्ने, नियमित र प्रभावकारी बनाउने र सबै किसिमका व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याई आन्तरिक राजश्व बृद्धिमा सहयोग पुग्ने खालका क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ।
- संघ तथा प्रदेश कानुन सँग तादात्म्यता कायम हुने गरी गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने अधिकांश कानुन तथा निति निर्माण भईसकेको छ भने आवश्यकता अनुसार अन्य ऐन कानुन नीति नियम तथा कार्यविधिहरु आगामी आ.व. भित्र निर्माण गरिनेछ।
- शासकीय प्रणालीमा सूचना प्रविधि मैत्री र आधुनीक विद्युतीय शासन प्रणाली को अभ्यास गरिनेछ। शासनलाई पारदर्शि, जवाफदेही, सहभागितामुलक र उत्तरदायी बनाई गाउँपालिका भित्र सुशासन कायम गर्ने तर्फ बजेट केन्द्रित रहनेछ।
- गाउँवासीलाई सूचनाको हकको प्रत्याभुती गर्न नागरिक स्वतन्त्रता, मौलिक अधिकार र मानव अधिकार सँग सम्बन्धित पक्षहरुको जानकारी लिने प्रेश स्वतन्त्रतालाई बढवा दिन बजेट केन्द्रित रहनेछ।
- स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय तथा सक्षम न्यायीक कार्यसम्पादन र कानुनी व्यवस्थाको प्रत्याभुत गर्न गाउँपालिका अन्तर्गतका न्यायीक संरचनाहरुलाई सबल र सक्षम बनाउदै न्याय सम्पादन बढावा दिनु बजेटको प्राथमिकता हुनेछ।

धना देवी थापा
उपाध्यक्ष

- गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने भौतिक, सामाजिक पुर्वाधारका योजनाहरू कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समितिको लागत साझेदारी, तेस्रो पक्ष अनुगमन लगायतका क्षेत्रमा अर्थपूर्ण जनसहाभागिता प्रवर्द्धन गर्न र साझेदारीको अवधारणालाई विकास गर्न यस बजेटले जोड दिनेछ।
- गाउँपालिकाको भौगोलिक बनावट र विकटतालाई मध्यनजर गर्दै निर्माण भएका यातायात क्षेत्रको स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ। स्थानीय सडक, कृषि सडक, ग्रामिण सडक, झोलुङ्गेपुल लगायतका सडक निर्माण एवं मर्मत तथा गाउँमा संचालित यातायातलाई व्यवस्थित बनाई नागरिकलाई सहज यातायात सुविधाको प्रत्याभुत गरिनेछ।

सभाध्यक्ष मोहदय, गाउँसभा सदस्यज्यूहरू:

आ.व. २०८०/०८१ को विनियोजित बजेटको २०८१ असार ८ गते सम्मको खर्च प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

चालु आ.व. २०८०/०८१ को कुल विनियोजित बजेट रु.५० करोड ३२ लाख ६१ हजार मध्ये जम्मा खर्च २८ करोड ६५ लाख ९९ हजार भएको देखिन्छ। चालु तर्फ विनियोजित कुल रकम रु.३३ करोड ४१ लाख २७ हजार मध्ये रु. २२ करोड ६ लाख ११ हजार अर्थात ६६.०३ प्रतिशत खर्च भएको देखिन्छ भने पुजिगत तर्फ कुल १६ करोड ९१ लाख ३४ हजार मध्य ६ करोड ५९ लाख ८८ हजार अर्थात ३३.९७ प्रतिशत खर्च भएको देखिन्छ।

सभाध्यक्ष महोदय एवं गाउँसभा सदस्यज्यूहरू

अव म आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को अनुमानित आय व्यय पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु।

आ.व. २०८१/०८२ मा संघीय सरकार समानीकरण अनुदानबाट रु. ८ करोड ७३ लाख, संघीय राजश्व बाँडफाँड बाट प्राप्त हुने रु. १० करोड ६९ लाख, संघीय सशर्त अनुदानबाट रु. २१ करोड ९३ लाख, संघीय विशेष अनुदान बाट प्राप्त हुने रु. १ करोड १० लाख, र यसैगरी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने रकमहरूमा राजश्व बाँडफाँड बापत प्राप्त हुने कुल रकम रु. ४० लाख ६० हजार, प्रदेश समानीकरण अनुदानबाट प्राप्त हुने रु.७४ लाख ४१ हजार, प्रदेश शसर्त अनुदान बापत प्राप्त रकम

रु. ४६ लाख ३० हजार , प्रदेश विशेष अनुदान बापत प्राप्त हुने रु. ३० लाख, प्रदेश समपुरक अनुदान रु. १ करोड ७७ लाख ७२ हजार यसै गरी आन्तरिक राजश्वबाट हुने आम्दानी रु. १ करोड र गत बर्षको मौजदात रकम रु. १ करोड ५० लाख गरी कुल बजेट ४८ करोड ६४ लाख ३ हजार को आयव्यय प्रस्तुत गरेको छु।

आ.व. २०८१/०८२ मा विनियोजित रकम मध्ये रु. १६ करोड ५३ लाख ७७ हजार २० अर्थात ३४ प्रतिशत पुजिगत तर्फ र रु. ३२ करोड १० लाख २५ हजार ९८० अर्थात ६६ प्रतिशत चालु खर्च तर्फ विनियोजन गरेको छु।

सभाध्यक्ष महोदय, गाउँसभआ सदस्यज्यू

अव म क्षेत्रगत रुपमा विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु,

भौतिक पुर्वाधार:

पालिकाको भौगोलिक बिकटतालाई मध्यनजर गर्दै पालिका सम्म आवत जावतमा सहज बनाउनका लागि पालिकाका बाटाहरु खोल्न एवं बनेका बाटाहरुको स्तरोन्नती गर्न आवश्यक रकम व्यवस्थापन गरेको छु।

यसैगरी प्रदेश समपुरक अनुदानबाट संचालन हुने योजनाको लागि आवश्यक रकम विनियोजिन गरेको छु। सोका लागि गर्नुपर्ने रु. ३ करोड ५५ लाख ४४ हजार विनियोजन गरेको छु।

पालिकामा रहेका बाटाहरु बाह्रै महिना संचालन गर्न तिनको स्तरोन्नती गरी संचालन गर्नका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु।

सुख्खा याममा हुने खडेरीका कारण स्थानीय बासीहरुको खानेपानीको समस्या समाधान गर्नका लागि खानेपानीको व्यवस्थापनको लागि आवश्यक पर्ने रकम विनियोजन गरेको छु।

सामाजिक विकासक्षेत्र:

शिक्षा:

चुरे गाउँपालिकाको भुगोल आफैमा ठुलो रहेको छ बस्तीहरु छरिएर रहेको बस्ति अनुसार विद्यालय नभएको हुदा स्थानीय बासीहरुले दरवन्दी विना संचालन गरेका विद्यालयहरुलाई व्यवस्थापन गर्न

धना देवी थापा
उपाध्यक्ष

कठिनाई भएको बर्तमान अवस्थामा पालिकाले आफ्नो कार्यविधि बनाई शिक्षक पदपुर्तर्ति गरेको कार्य पुनः यस बर्ष पनि निरन्तरता दिएको छु।

शिक्षाको सर्वाङ्गिक विकास गर्नको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

स्वास्थ्य:

मानविय स्वास्थ्य लाई विशेष ध्यान दिदै पालिकामा रहेको स्वास्थ्यकर्मी र स्वस्थ्य केन्द्र व्यवस्थापनका साथै स्वास्थ्य क्षेत्रको समुन्नत विकासको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

लंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण:-

महिला बालबालिका, जरष्ठ नागरिक अपांगता भएका व्यक्ति दलित आदिवासी जनजाती सँग सम्बद्ध कार्यक्रम गर्नका लागि आवश्यक रकम विनियोजित गरेको छु।

सभाध्यक्ष मोहदय, सभाका सदस्यज्यूहरु:

आर्थिक विकास:

कृषि तथा पशुपञ्क्षी

नेपाल कृषि प्रदान देश हो , त्यसमा हाम्रो चुरे गाउँपालिका वनजंगलले भरिभराउ हनका साथै बेमौसमी तरकारी खेती , फलफुल खेतीको लागि प्रचुरे सम्भावना बोकेको छ, कृषि क्षेत्रलाई व्यवसयिक तथा रोजगारीमुलक बनाउन कृषि क्षेत्रमा बिउबिजन खरिद वितरण, किटनासक अषधी लागायत कृषिको विकासको लागि टेवा पुग्ने गरी काम गर्नको लागि आवश्यक विनियोजन गरेको छु।

सूचना प्रविधि:

चुरे गाउँपालिका भित्रका वडा कार्यलय, स्वास्थ्य संस्था विद्यालयहरुमा दिगो इन्टरनेट विकासका साथै सूचना प्रविधि मैत्री बनाउन तथा संघीय सरकारले अवलम्बन गरेको सूचना प्रविधि मैत्री सुशासन सांलनका लागि वस्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

न्यायीक समिति:

धना देवी थापा
उपाध्यक्ष

नेपालको संविधान २०७२ ले न्याय सम्पादनको कार्य पनि स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको छ। संविधानत गाउँपालिकाले गर्नु पर्ने न्या सम्बन्धी सम्पूर्ण कामकाजको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ।

वन तथा वातारण विपद व्यवस्थापन:

चुरेको भुभाग आफैमा दलदल रहेको भिरालो क्षेत्र रहेको छ। यहाँ वर्षेनी बाढी पहिरोको जोखिम बढिरहेको बर्तमान अवस्थामा बिभिन्न समयमा बिस्तापित हुने सम्भावना रहेको छ। यसैले आगामि दिनमा हन सक्ने विपद जोखिम सम्बन्धी कामकाज गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास:

पालिका, वडा कार्यालयहरु कृषि तथा पशु सेवा केन्द्रहरु संचालन सम्पूर्ण कार्यालय संचालन, पालिकामा सुशासन सँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कामको लागि रु. ८ करोड ८३ लाख ३५ हजार विनियोजन गरेको छ। यसै गरी सम्पूर्ण वडाहरुको सामुनपाति विकासका लागि समानुपातिक सिद्धान्तको आधारमा वडाहरुको लागि समेत विनियोजन गरेको छ।

अन्त्यमा:

यस नीति, कार्यक्रम तथा बजेटले चुरे क्षेत्रका बासिन्दाहरुको प्रत्यक्ष रुपमा आर्थिक तथा सामाजिक पुर्वाधारको स्थापना शिक्षा स्वास्थ्य, खानेपानी सरसफाई, वन तथा वातावरण लगायतका क्षेत्रमा उल्लेखनिय परिवर्तन भई आम नागरिकहरुमा प्रत्यक्ष रुपमा परिवर्तनको अनुभुती सहित समृद्ध चुरे सुखी चुरे बासी भएको हुनेछ। यस गाउँपालिकाको आ.व. २-०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक अनुमानित आय व्यय (बजेट) बनाउन सुझाव सल्लाह दिनुहुने श्रद्धेय गाउँपालिका अध्यक्ष, सम्पूर्ण वडा अध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, विषयगत शाखाका शाखा प्रमुखज्यूहरु लगायत सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुलाई धन्यावाद दिन चाहन्छु। साथै यस बैठकमा उपस्थित सभाध्यक्ष महोदय एवं गाउँसभाका पार्षद सदस्यहरुलाई हृदय देखि नै धन्यावाद दिन चाहन्छु। साथै गाउँसभामा आई सभ्य र मर्यादित तरिकाले सम्पन्न गराउन सहयोग गर्न हुने सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु सुरक्षाकर्मी, पत्रकार महानुभाव, सम्पूर्ण सरोकारवाल सबैमा धन्यावाद दिदै विदा हुन्छु।

धन्यवाद।

धना देवी थापा
उपाध्यक्ष